

Sisäministeriön lausuntopyyntö SMDno-2016–1495, 02.11.2017 SM042:00/2016

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI PELASTUSLAIN MUUTTAMISESTA JA VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA SEKÄ ERÄIDEN MUIDEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi pelastuslakia, Pelastusopistosta annettua lakia, palosuojelurahastolakia ja eräitä muita lakeja. Esityksellä tehtäisiin maakuntien perustamista koskevasta lainsäädännöstä, maakuntaudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevasta lainsäädännöstä sekä valtioneuvoston asetuksen valtioneuvoston ohjesäännön muuttamisesta johtuvat muutokset pelastuslakiin, lakiin Pelastusopistosta, palosuojelurahastolakiin ja eräisiin muihin lakeihin.

Pelastuslakiin tehtäisiin lisäksi eräitä tarkistuksia, jotka koskevat öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa, pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamista, paloilmoittimien aiheuttamista erheellisistä ilmoituksista perittäviä maksuja, pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutusta sekä väestönsuojien rakentamista. Väestönsuojeluun liittyvien säännösten systematiikkaa selkeytettäisiin.

Pelastusopistosta annettuun lakiin tehtäisiin eräitä Pelastusopiston tehtäviin liittyviä tarkennuksia ja Palosuojelurahastolakiin tehtäisiin eräitä Palosuojelurahaston ohjaukseen ja valvontaan liittyviä tarkennuksia.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020. Pelastuslain öljy- ja aluekemikaalivahinkojen torjuntaa, sivutoimista ja sopimuspalokuntien henkilöstön koulutusvaatimuksia sekä väestönsuojelua ja väestönsuojien rakentamista koskevat säännökset tulisivat kuitenkin voimaan jo 1 päivänä tammikuuta 2019. Sama koskee lakia pelastuslain väliaikaisesta muuttamisesta sekä lakeja meripelastuslain, merenkulun ympäristönsuojelulain ja pelastusopistolain muuttamisesta.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos pyysi alueen kunnilta lausuntoa lakiesityksistä. Kunnista saatiin yksi lausunto ja siinä todetut asiat on huomioitu tässä pelastuslaitoksen lausunnossa.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos toteaa lausuntonaan seuraavaa:

- Pelastuslain 6§:n muuttaminen siten, että ruohikkopalovaroituksen aikana kielletään lailla avotulen tekeminen, saattaa aiheuttaa Itä- ja Pohjois-Suomen laajojen kuntien alueilla ongelmia keväisin kun maasto ei kuivu samaan aikaan eri puolilla laajoja alueita.

- Pelastuslain 27§:n ja 38§ muuttaminen siten, että pelastuslaitoksen osallistuminen kansainväliseen toimintaan on toisaalta perusteltua, mutta näemme, että ns. rajaseutuyhteistyö ja muu kansainvälinen pelastustoiminta olisi eriytettävä toisistaan. Myös kustannusten kohdentaminen kansainväliseen pelastustoimintaan tulee selkeästi osoittaa erillisellä määrärahalta.
- Pelastuslain 27a § on perusteltu muutos.
- Pelastuslain 33§:n muuttaminen siten, että hätäkeskus voi hälyttää pelastustoimintaan tarkoituksenmukaisimmat yksiköt riippumatta siitä, mistä maakunnasta ne ovat, on perusteltu muutos. Tällöin tulee paremmin huomioida myös yksiköiden ja kaluston soveltuvuus kyseiselle tehtävälle.
- Pelastuslain 34§ 2 mom. todetaan alusöljyvahingon ja aluskemikaalivahingon pelastustoiminnan johtamisesta käsitteellä ”Suomen aluevesillä aavalla selällä”. Selkeyden vuoksi olisi käytettävä termiä ”Suomen aluevesillä merialueella”. Käsite ”aavalla selällä” on epämääräinen.
- Pelastuslain 47§:ssä mainittu sammutusvesisuunnitelman tekovelvoite pelastuslaitoksille ja sen edelleen hyväksyminen maakuntavaltuustossa on tässä muodossa tarpeetonta, koska se on normaalia pelastustoiminnan operatiivista suunnittelua. Riittänee, että sammutusvesisuunnitelma laaditaan yhteistyössä kuntien sekä vesihuoltolaitosten kanssa. Vesihuoltolaissa (681/2014 5§ ja 119/2001 6§) on säädetty kunnan velvollisuudesta järjestää vesihuolto ja pelastuslaissa riittää kun kunnan velvollisuudeksi on säädetty velvollisuus sammutusveden toimittamisesta.
- Pelastuslain 57§:n mukaiset kelpoisuusvaatimukset pitäisi ulottaa koskemaan myös muun henkilöstön mahdollisuutta osallistua pelastustoimintaan. Esimerkiksi valvontatehtävissä toimivien osalta henkilöiden kelpoisuuden määrittely voisi olla tarpeen.
- Pelastuslain 75§:n mukainen väestönsuojien rakentamista koskevien helpotusten myöntäminen rakennusvalvontaviranomaiselle on perusteltua.
- Metsä- ja maastopalojen sammutuskustannusten jakaminen pelastuslaitosten kesken pitää määrittellä tarkemmin (99 §).
- Öljyvahinkojen jälkitorjunta 111 a §:n mukaisesti on perusteltua säilyttää kunnilla. Kunnilla on jälkivahinkojen torjuntaan soveltuvaa kalustoa sekä usein myös maanrakennusalan osaa teknistä henkilöstöä.
- Ehdotuksen mukaan öljyvahinkojen jälkivahinkojen torjunnasta vastaavalla viranomaisella on maksutta oikeus saada mm. Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmästä kiinteistön omistajaa tai haltijaa sekä kiinteistöjaotusta koskevia tietoja. Kuitenkin jakamattomien kuolinpesien omistuksessa olevien kiinteistöjen omistajien tavoittamisen on havaittu olevan

vaikeaa. Kuolinpesän osakkaan tai yhteyshenkilön tietoja ei useinkaan löydy kiinteistötietojärjestelmästä. Ajantasaisimmat tiedot kuolinpesistä löytyvät todennäköisesti verohallinnolta. Pelastuslaitos näkee, että tietojen luovutusvelvollisuus laajennetaan koskemaan myös verohallintoa.

Petteri Helisten
pelastusjohtaja